

וְאֵהֱבַת עוֹלָם אֶהְבֵּתֶיךָ. וְאַנָּא זְכִינָא לְמַחְמֵי
לְרַב אַדָּא בְרִיה, וְסַחֲינָא לִיה הָאִי.

עולם אהבתיך. ואני זכיתי לראות
את רב אדא בנו, וספרתי לו את
זה.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי, חָכָם הָיָה אָדָם
הָרָאשׁוֹן, שֶׁהָיָה מִפִּיר וְיֹדֵעַ לְכָל מִי
שֶׁהָיָה בּוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה, וּמִי שֶׁהָיָה בּוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה,
כְּשֶׁבָאוּ אֶצְלוֹ הַפִּיר אֶת כָּלָם. הָדָא הוּא דְכַתִּיב,
וְכָל אֲשֶׁר יִקְרָא לוֹ הָאָדָם (נֶפֶשׁ חַיָּה, לְמִי שֶׁאֵינוֹ יֹדֵעַ וּמִפִּיר
בַּעֲבוּדַת בּוֹרָאוֹ. וְנִשְׁמָה) לְמִי שֶׁהָיָה יֹדֵעַ וּמִפִּיר בַּעֲבוּדַת
בּוֹרָאוֹ. וְכֵן הוּא עַד הַיּוֹם, מִי שֶׁאֵינוֹ יֹדֵעַ
וּמִפִּיר בַּעֲבוּדַת בּוֹרָאוֹ, וְאֵינוֹ עוֹסֵק בַּתּוֹרָה,
הוּא יֵשׁ לוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה, וְלֹא נִשְׁמָה.

אמר רבי יעקב בר אידי, חכם
היה אדם הראשון, שהיה מפיר
ויודע לכל מי שהיה בו נפש חיה,
ומי שהיה בו נשמה. כשבאו
אצלו, הפיר את כלם. זהו שכתוב
(בראשית ב) וכל אשר יקרא לו האדם
(נפש חיה, את מי שאינו יודע ומפיר בעבודת
בוראו, ונשמה) למי שהיה יודע ומפיר
בעבודת בוראו. וכך הוא עד
היום, מי שאינו יודע ומפיר
בעבודת בוראו ואינו עוסק
בתורה, הוא יש לו נפש חיה ולא
נשמה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אַף עַל גַּב דְּהָאִי נֶפֶשׁ חַיָּה
אֵית בְּבִהְמוֹת וּבְחַיּוֹת וּבְמִינֵיהֶם, וְהִתִּירָם
לְבָנֵי אָדָם, חָס הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם
בְּמִיתָתָם, שְׁלֹא יִצְעָרוּם לְאוֹתָם בְּעַלְיָ נֶפֶשׁ
הַחַיָּה. דְּלִית לָךְ כָּל אֵינֶשׁ, דְּלִית בֵּיה נֶפֶשׁ
חַיָּה, כְּדִי שִׁישׁוּב לְעַבּוּד בּוֹרָאוֹ, לְהַבְדִּיל עֲצָמוֹ
מִשָּׂאָר כָּל אָדָם, כְּדִי לְהַתְּעֵסֵק בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹת,
שְׁמַרוּיַח בְּזַה הַנִּשְׁמָה הַקָּדוֹשָׁה.

אמר רבי יהודה, אף על גב
שהנפש חיה הזו יש בבהמות
ובחיות ובמיניהם והתירם לבני
אדם, חס הקדוש ברוך הוא
עליהם במיתתם שלא יצערו את
אותם בעלי נפש חיה, שאין לה
כל אדם שאין בו נפש חיה כדי
שישוב לעבודת בוראו, להבדיל
עצמו משאר כל אדם כדי
להתעסק בתורה ובמצוות,
שמרויח בזה הנשמה הקדושה.
לפיכך, השוחט הזה שיוצאת
נבלה או טרפה מתחת ידו, פעם
אחת מגדים אותו, שנית -
מעבירים אותו, שלישית -
מכריזים עליו בשוקים שכל מה
ששוחט הוא טרפה, ולעולם לא
נעמיד אותו להיות שוחט.

לְפִיכֵן הָאִי טַבְּחָא, דְּנַפְקָא נְבִילָה מִתַּחַת
יְדוּהִי אוּ טְרִיפָה. זְמָנָא חָדָא,
מִשְׁמַתִּינָן לִיה. שְׁנִית, מְעַבְרִינָן לִיה.
שְׁלִישִׁית, מְכַרְזִינָן עֲלֵיהּ בְּשׁוּקֵי, דְּכָל מַה
דְּשָׁחִיט הוּא טְרִיפָה. וְלְעוֹלָם לֹא נוֹקִים לִיה
לְטַבְּחָא.

אמר רבי יצחק, וכי על זמנא חדא לא
ליעניש בר מהאי. והא תנינן, האי טבחה
דלא מסר ספינא קמי חכם, משמתינן ליה
ומעבירינן ליה, ומכריזינן אבשריה
דטרפה היא, ומה על ספינא דלא
נמצאת יפה הוא כן. על מי
שיצאה נבלה או טרפה מתחת ידו,
אינו דין ומעבירינן ליה, ומכריזינן
אבשריה דטרפה.

אמר רבי יצחק, וכי על זמנא חדא לא
ליעניש בר מהאי. והא תנינן, האי טבחה
דלא מסר ספינא קמי חכם, משמתינן ליה
ומעבירינן ליה, ומכריזינן אבשריה
דטרפה היא, ומה על ספינא דלא
נמצאת יפה הוא כן. על מי
שיצאה נבלה או טרפה מתחת ידו,
אינו דין ומעבירינן ליה, ומכריזינן
אבשריה דטרפה.

אמר רבי יוסי, אָנָּא חָמִית לְרַבִּי יְהוּדָה דְּזַמִּין לְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חַגִּי, וְהָוָה טַבְּחָא, וְרַבִּי אָבָּא קָרִינָן לֵיהּ. וְנָכִיס הָהוּא תַרְנַגּוּלְתָּא, וְנִתְפְּוִין לְתַרִּי סִמְנִי, וּבְדַקּוּ וְאַשְׁפְּחוּ דְנָכִיס חַד סִמְנָא, וְחַד לָא נָכִיס.

אמר ליה רבי יהודה, על מה אתפוננת. אמר, על תרין סימנין. אמר, והא אָנָּא אֲשַׁפְּחָנָא חַד נָכִיס. אָלָא בַּשָּׂרָא הוּא דְכַשְׂרָה, וְאַתָּה לָא תְהֵא טַבְּחָא מִפְּאֵן וְלֵהֲלָאָה. וְאַף עַל גַּב דְּלָא בְּעִינָא פְּוֹנָה בְּשַׁחֲיטָה.

אמר ליה ר' יוסי, הפוונה לאו להאי איתמר, אָלָא פְּוֹנָה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְנָכִיס לְשָׁמַיִם, וְלָא לְשׁוּם פְּתָגָם אַחֲרָן. אָבַל נִתְפְּוִין לְתַרִּי סִמְנִי, וְשַׁחֲיט חַד, מוּתַר הוּא בְּדִיעֵבַד. דְּתַנּוּ, הַשׁוּחֵט אֶחָד בְּעוֹף, דִּיעֵבַד אִין, לְכַתְּחִלָּה לָא.

אמר רבי יעקב, תא חזי, פל מה שנברא מזו הנפש החיה, התירו הקדוש ברוך הוא לבני אדם, מפני שאין להם נשמה לדעת ולהפיר (בעבודת בוראם). דאלמלי הוּיָא לְהוּ נִשְׁמָה, לָא הוּתְרוּ.

שאל רבי אבא לרבי חייא, אמריתון דנשמתא לא עייל בבר נש, עד דיסתפל בפולחנא דקודשא בריה דיהוה, וכדין להוי ליה נשמתא, ואמריתון דנשמתא היא קדישא, מעליא על פולא. אם פן מאי האי דאמר קרא, פל אשר נשמת רוח חיים באפיו מפל אשר בחרבה מתו. למה מתו, הואיל והוה להו נשמתא, הוה להו לאשתזבא. לא הוה בידיה.

אתו ושיילוה לרבי אלעזר בר' שמעון, אמר להו ופך הוא ודאי, וקרא מסייע לן, דהכי אמר אבוי, דכד אתי טופנא לא הוה בר נש דיעביד הקדוש ברוך הוא בגיניה, בר מנח

אמר רבי יוסי, אני ראיתי את רבי יהודה שהזמין את רבי יוסי ורבי חגי, והיה שוחט אחד שקראו לו רבי אבא, ושחט תרנגולת אחת, והתפון לשני סימנים, ובדקו ומצאו ששחט סימן אחד, ואחד לא נשחט.

אמר לו רבי יהודה, על מה התפוננת? אמר, על שני סימנים. אמר, והרי אני מצאתי אחד שחוט. אלא הפשר הוא שפשר, ואתה לא תהיה שוחט מפאן ולהלאה. ואף על גב שלא צריך פונה בשחיטה.

אמר לו רבי יוסי, הפונה, לא לזה נאמר, אלא פונתו לקדוש ברוך הוא, ששוחט לשמים ולא לשום דברים אחרים, אבל נתפון לשני סימנים ושחט אחד - מותר הוא בדיעבר, ששנינו, השוחט אחד בעוף - בדיעבד פן, לכתחילה לא.

אמר רבי יעקב, בא וראה, כל מה שנברא מנפש החיה הזו, התירו הקדוש ברוך הוא לבני אדם מפני שאין להם נשמה לדעת ולהפיר (בעבודת בוראם), שאלמלא היתה להם נשמה, לא התרו.

שאל רבי אבא את רבי חייא, אמרתם שנשמה אין נכנסת לבן אדם עד שיסתפל בעבודת הקדוש ברוך הוא, ואז תהיה לו נשמה, ואמרתם שהנשמה היא קדושה, מעלה על הכל. אם פן, מה זה שאמר הכתוב (בראשית ז) כל אשר נשמת רוח חיים באפיו מכל אשר בחרבה מתו, למה מתו? הואיל והיתה להם נשמה, הנה להם להנצל? לא הנה בידו.

באו ושאלו את רבי אלעזר ברבי שמעון, אמר להם, כף הוא ודאי! והכתוב מסייע לנו שפך אמר אביו, שפאשר בא המבול, לא היה אדם שיעשה הקדוש ברוך

ובנוהי. וזכותהון לא הוה, אלא לאגין עליהון ועל בתיהון, ולא הוה סגיי זכותהון כל כף, לאגנא על כל דרא.

ואיננו דהווי זכאין בקדמיתא, כגון חנוף וירד, דהוה להון נשמתא, וחזיין למיעבד קודשא בריה הוא בגיניהון, (מיתו מקדמת דנא). והיננו דאמר קרא, כל אשר נשמת רוח חיים באפיו, דעל אינון דנשמתא קדישא הוה בהו. דלא תימא דעל אליון דהווי בטופנא אמר קרא. אלא אתא קרא, ואמר, מפל אשר בחרבה מתו, שלא היו בימי דור המבול, ולא באותו זמן, אלא בחרבה מתו, כלומר כבר נסתלקו מן העולם, ולא נשפיר בעולם צדיק להגין על דורו, ואז נעשה דין ברשעים.

אמר ליה ר' חייא לרבי אבא, לא אמרית לך דהאי גולתא דדהבא דהוה גולתא מאריהון דמתניתין. לימא, זכאין אתון מאריהון דמתניתין, סגיי חולקהון על כולא לעלמא דאתי.

עוד אמר רבי אלעזר, מאי דכתיב. (תהלים קג א) הללוהו בתקע שופר הללוהו בכנב"ל וכנור הללוהו בתוף ומחול הללוהו במני"ם ועגב. וכי צריך קודשא בריה הוא להאי.

אמא אמר דוד, כל מה שתשבחו לקמי קודשא בריה הוא בהני מיני זמר, אינו כלום. כאדם האומר לחברו, עכשיו עשה זה וזה, וכל מה שתעשה אינו כלום, עד שתעשה דבר פלוני. כן אמר דוד, הללוהו בצלצלי שמע הללוהו בצלצלי תרועה, כלומר אינו הללו, אלא מהו הללו, כל הנשמה תהלל יה הללויה. והאחר אינו כלום, אלא הלול הנשמה, והוא דא הוא דכתיב כל הנשמה תהלל יה הללויה.

הוא בשבילו, פרט לנח ובניו, וזכותם לא היתה אלא להגן עליהם ועל בתיהם, ולא היתה מספיקה זכותם כל כף להגן על כל הדור.

ואותם שהיו צדיקים בראשונה, כמו חנוף וירד, שהיתה להם נשמה, וראויים שיעשה הקדוש ברוך הוא למענם, (מתו מקדם לכו), והיננו מה שאמר הכתוב (שם ח) כל אשר נשמת חיים באפיו, שעל אותם שנשמה קדושה היתה בהם. שלא תאמר שעל אלו שהיו במבול אמר הכתוב, אלא בא הכתוב ואמר (שם) מפל אשר בחרבה מתו, שלא היו בימי דור המבול ולא באותו זמן, אלא בחרבה מתו, כלומר, כבר נסתלקו מן העולם, ולא נשפיר בעולם צדיק להגן על דורו, ואז נעשה דין ברשעים.

אמר לו רבי חייא לרבי אבא, לא אמרתי לך שהלכוש הזה של זהב, שהוא לבוש של בעלי המשנה? שיאמר, אשריכם בעלי המשנה, גדול חלקם על הפל לעולם הבא. עוד אמר רבי אלעזר, מה שכתוב (תהלים קג) הללוהו בתוף ומחול הללוהו במני"ם ועגב. וכי צריך הקדוש ברוך הוא את זה?

אמא אמר דוד, כל מה שתשבחו לפני הקדוש ברוך הוא במיני הזמר הללו, אינו כלום. כאדם האומר לחברו: עכשו עשה זה וזה, וכל מה שתעשה אינו כלום, עד שתעשה דבר פלוני. כן אמר דוד, הללוהו בצלצלי שמע הללוהו בצלצלי תרועה, כלומר אינו הללו, אלא מהו הללו? כל הנשמה תהלל יה הללויה. והאחר אינו כלום, אלא הלול הנשמה, והוא דא הוא דכתיב כל הנשמה תהלל יה הללויה.